

ΚΩΣΤΑΣ Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Χ κρ 716/08

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΣΤΟ Γ' ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΑΓΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ, ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ,
ΠΕΜΠΤΗ, 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2016

Μακαριώτατε, Αρχιεπίσκοπε Κύπρου, κ.κ. Χρυσόστομε,
Κύριε εκπρόσωπε τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Κυπριακῆς
Δημοκρατίας, κ. Ἀναστασιάδη,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Σασίμων, κ. Γεννάδιε, εκπρόσωπε τοῦ
Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, κ.κ. Βαρθολομαίου,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Μεσσηνίας, κ. Χρυσόστομε, εκπρόσωπε τοῦ
Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, κ.κ. Ἰερωνύμου,
Πανιερώτατοι Μητροπολίτες καὶ Σεβασμιώτατοι ἐπίσκοποι τῆς
Ἐκκλησίας Κύπρου,
Ἐκλεκτοὶ ὁμιλητὲς τοῦ Γ' Διεθνοῦς Ἀγιολογικοῦ Συνεδρίου,
Ἅγιοι πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς καὶ Ἱερατικῆς
Σχολῆς τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἡ ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ, ὡς ἰδιαίτερος κλάδος τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν,
γνωρίζει τὰ τελευταῖα χρόνια μεγάλη ἀνθιση, ἀφοῦ, μέσα ἀπὸ
τὴν μελέτη τῶν *Βίων*, τῶν *Συναξαρίων*, τῶν *Διηγήσεων*, τῶν
Μαρτυρολογίων καὶ τῶν ἄλλων συναφῶν κειμένων, οἱ
σύγχρονοι ἐρευνητὲς κατανοοῦν καλύτερα τὸν ρόλο ποὺ
διαδραμάτιζαν οἱ ἅγιοι στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν πιστῶν καὶ
τὴν τιμὴ ποὺ ἀπελάμβαναν στὸν ἐνιαύσιο κύκλο τῆς
Ἐκκλησίας.

Ἐκ μέρους τῆς Ἐπιστημονικῆς καὶ Ὀργανωτικῆς
Ἐπιτροπῆς τοῦ Γ' Διεθνοῦς Ἀγιολογικοῦ Συνεδρίου σᾶς
καλωσορίζουμε στὴν ἐναρκτήρια αὐτὴ Συνεδρία καί, Θεοῦ
εὐδοκοῦντος, εὐχόμεσθε οἱ ἐργασίες του νὰ διεξαχθοῦν μὲ τὴν
ἰδία ἐπιτυχία, ὅπως καὶ τῶν δύο προηγηθέντων Ἀγιολογικῶν
Συνεδρίων.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ στὰ
προηγούμενα δύο Συνέδρια καὶ νὰ διαγράψω ἀδρομερῶς τοὺς
ἀναμενόμενους στόχους τοῦ παρόντος Γ' Συνεδρίου.

Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Κωνσταντίας καὶ Ἀμμοχώστου,
προνοία Θεοῦ, ἀνεσυστήθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία Κύπρου τὸν
Μάιο τοῦ 2007 καὶ πρῶτος Μητροπολίτης ἐξελέγη «ἀνὴρ λόγιος,

φιλεργός και οἶον ὁ καιρὸς ἀπήτει», ὁ παιδιόθεν ἀσκηθεὶς εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ διδάκτωρ τῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Φριβούργου, καὶ ὑπηρετῶν τότε ὡς χωρεπίσκοπος Τριμυθοῦντος, κ. Βασίλειος. Ὁ νεοκλεγείς μητροπολίτης ἔθεσε ἐξ' ἀρχῆς ὑψηλοὺς στόχους πνευματικῆς ἀναβαθμίσεως τῆς ἀρτισυστάτου μητροπόλεως καὶ ἐξήγγειλε καὶ διοργάνωσε μεγάλο Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸν Ἅγιο Ἐπιφάνιο, προστάτη ἅγιο τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας, τὸν Μάιο τοῦ 2008. Στὴν εἰσαγωγικὴ ὁμιλία του στὸ σημαντικὸ ἐκεῖνο Συνέδριο, ὁ ἅγιος Κωνσταντίας ἐξήγγειλε τὴν σύσταση τῆς Πολιτιστικῆς Ἀκαδημίας «Ἅγιος Ἐπιφάνιος» μὲ ἔδρα τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Νάπας καὶ ὑψηλοὺς πνευματικοὺς στόχους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν διοργάνωση διεθνῶν καὶ τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος Συνεδρίων. Ἡ ἐξαγγελία ἐκείνη ὁδήγησε στὴν σύλληψη τῆς ἰδέας γιὰ τὴν διοργάνωση Διεθνῶν Συνεδρίων Κυπριακῆς Ἀγιολογίας, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Πολιτιστικῆς Ἀκαδημίας «Ἅγιος Ἐπιφάνιος», μὲ στόχο νὰ καταστοῦν γνωστοὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀσκήσαντες καὶ τελειωθέντες εἰς τὴν ἀγιοτόκον νῆσον Κύπρον, ἐπ' ὠφελεία τόσο τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης ὅσον καὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος. Πρὸς τοῦτο συνέστησε Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν ἐπιλογή, στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ, τῶν πλέον εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος μελετητῶν ἐκ τῆς διεθνοῦς ἀκαδημαϊκῆς καὶ ἐρευνητικῆς κοινότητος.

Ἀπὸ τίς πρῶτες συναντήσεις τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς διεφάνη ὅτι στὴν μελέτη τῆς Κυπριακῆς Ἀγιολογίας συμβάλλουν ἀποφασιστικὰ –πλὴν βεβαίως τῶν θεολόγων–, φιλόλογοι, οἱ ὅποιοι ἐκδίδουν κριτικὰ τὰ σχετικὰ κείμενα, ἱστορικοί, οἱ ὅποιοι τὰ σχολιάζουν καὶ τὰ ἐντάσσουν στὴν ἐποχὴ τους, ἀρχαιολόγοι, οἱ ὅποιοι μελετοῦν τὰ μνημεῖα, τίς τοιχογραφίες, τίς φορητὲς εἰκόνες, καθὼς καὶ ἄλλοι ἐπιστημονικοὶ κλάδοι.

Τὸ Α' Διεθνὲς Ἀγιολογικὸ Συνέδριο διεξήχθη τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2012 καὶ ἀπέβλεπε στὴν προσέλκυση εἰδικῶν μελετητῶν γιὰ μίαν γενικὴ θεώρηση τῆς Κυπριακῆς Ἀγιολογίας, ἀπὸ τοὺς βιβλικοὺς ἀγίους καὶ τὴν παλαιοχριστιανικὴν περίοδο, τὴν Μικρὰ Ἀσία καὶ τὴν Συροπαλαιστίνην ὡς ἐνδοχώρα τῆς

Κυπριακῆς ἀγιολογίας, ἕως τὸ Συναξάριο Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοὺς νεομάρτυρες. Διαπρεπεῖς Ἕλληνες καὶ ξένοι μελετητὲς εἰδικοί στὴν σπουδὴ τῆς ἀγιολογίας, τῆς ἀρχαιολογίας, τὸ κανονικὸ δίκαιο, ἀπεδέχθησαν τὴν πρόσκληση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας καὶ παρουσίασαν καὶ κατέθεσαν στὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου τὶς ἀνακοινώσεις τους, οἱ ὁποῖες, μὲ βάση τὶς ἐκδεδομένες ἀγιολογικὲς καὶ ἄλλες πηγὲς καὶ τὴν πλέον σύγχρονη βιβλιογραφία, διαφωτίζουν τὸ φαινόμενο τῆς Κύπρου, τῆς ἀποκληθείσης καὶ ἁγίας νήσου, λόγω τῶν πολλῶν ἁγίων ἐπισκόπων, ὁσίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ποὺ ἔμαρτύρησαν ἢ ἁγιοποιήθηκαν στὴν νῆσο. Ἡ πρόσφατη καλαίσθητος ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου μὲ εἴκοσι ἑννέα πρωτότυπες μελέτες μὲ τὴν ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Θεοδώρου Γιάγκου, συνεπικουρουμένου ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Χρυσοστόμου Νάσση, τὰ ὁποῖα θὰ παρουσιαστοῦν σήμερα μετὰ τὴν ἀπογευματινὴ Συνεδρία, τεκμηριώνει τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐγχειρήματος. Ὁ καλλιεπὴς τόμος εἶναι ἀφιερωμένος στὴν μνήμη τοῦ προῶως κοιμηθέντος μέλους τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς, διαπρεποῦς νομικοῦ καὶ κανονολόγου μακαριστοῦ Κωνσταντίνου Πιτσάκη, ποὺ προσέφερε πολλὰ στὴν Ἐκκλησία Κύπρου.

Ὀπλισμένη μὲ ἐμπειρία καὶ ἐνθουσιασμό ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ συνῆλθε, ἀπεφάσισε καὶ ἐξήγγειλε κατὰ τὴν λήξη τοῦ Πρώτου τὸ Δεύτερο Διεθνὲς Συνέδριο Κυπριακῆς Ἀγιολογίας, τὸ ὁποῖο ἐπικεντρώθηκε στὴν θεματικὴ: «ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἐπιφάνιο στὸν Ἅγιο Νεόφυτο τὸν Ἐγκλειστο», ἐκάλυπτε δηλαδὴ τὴν Βυζαντινὴ περίοδο τῆς Κυπριακῆς ἱστορίας καὶ ἔλαβε χώραν στὸ Συνοδικὸ τῆς Μητροπόλεως Κωνσταντίας ἀπὸ τὶς 13-15 Φεβρουαρίου 2014. Ἡ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ, πάντοτε ὑπὸ τὴν προεδρεία καὶ καθοδήγηση τοῦ Πανιερωτάτου Κωνσταντίας, ὀργάνωσε τὰ θέματα καὶ ἐπέλεξε μίαν πλειάδα καθηγητῶν, ἐρευνητῶν καὶ ἀρχαιολόγων νὰ τὰ παρουσιάσει. Μία πρώτη ομάδα Ἀνακοινώσεων ἀνεφέρετο σὲ θέματα σχετικὰ μὲ τὸν Ἅγιο Ἐπιφάνιο, ποὺ δὲν εἶχαν καλυφθεῖ στὸν ἐκδοθέντα τὸν Μάιο τοῦ 2012 τόμο τῶν Πρακτικῶν, ποὺ ἔφερε

τὸν τίτλο: Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κωνσταντίας: πατήρ καὶ διδάσκαλος τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Μία δεύτερη ομάδα ἀνακοινώσεων ἐκάλυπτε τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς συγγραφεῖς ἀγιολογικῶν κειμένων ἀπὸ τὸν 4^ο ἕως τὸν 6^ο αἰῶνα. Τρεῖς Συνεδρίες ἀφιερώθηκαν στὸν 7^ο αἰῶνα, τὸν χρυσοῦν αἰῶνα τῆς Κυπριακῆς Ἀγιολογίας. Τέσσερις ὁμιλίες ἐπραγματεύοντο θέματα τῆς περιόδου ἀπὸ τὸν 8^ο ἕως τὸν 12^ο αἰῶνα. Οἱ ἐναπομείνασες τρεῖς Συνεδρίες ἦταν ἀφιερωμένες στὸν Ἅγιο Νεόφυτο τὸν Ἐγκλειστο, περιελάμβαναν δὲ θέματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν καλυφθεῖ ἀπὸ τὸ Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὸν Ἐγκλειστο τῆς Πάφου, πού εἶχε ἐκδοθεῖ τὸ 2010, τὶς Κυπρίες Ἀγίες, τὸν μοναχισμό καὶ τέλος τὰ Συναξάρια, τὰ Τυπικά, τὶς Πανηγύρεις καὶ τὴν Κυπριακὴ Ἀγιολογία. Ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα λαμπρὸ Συνέδριο, ἢ ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν τοῦ ὁποῖου εὐρίσκεται ὑπὸ ἐξέλιξη.

Κατὰ τὴν λήξη τοῦ Δευτέρου ἐξηγγέλθη τὸ Γ' Διεθνὲς Συνέδριο Κυπριακῆς Ἀγιολογίας, τὸ ὁποῖο ἀρχίζει σήμερα, 25 Φεβρουαρίου, καὶ θὰ περατωθεῖ τὸ Σάββατο, 27 Φεβρουαρίου, μὲ εἴκοσι ἑννέα ὁμιλητὲς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Κύπρο. Τὸ Συνέδριο φέρει τὸν τίτλο: «Κυπριακὴ Ἀγιολογία: Φραγκοκρατία – Ἐνετοκρατία - Τουρκοκρατία». Στὶς ἐπόμενες ἡμέρες θὰ ἔχουμε τὴν χαρὰ νὰ ἀκούσουμε διαπρεπεῖς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ ἔγκριτους ἐρευνητὲς καὶ ἀρχαιολόγους νὰ παρουσιάσουν σὲ δύο μεγάλες ομάδες θέματα Κυπριακῆς ἀγιολογίας σχετικὰ μὲ τὴν χρονικὴ περίοδο τῆς Λατινοκρατίας, καθὼς καὶ τῆς μακρᾶς καὶ ἐπωδύνου Τουρκοκρατίας.

Στὴν πρώτη ομάδα θὰ παρουσιαστοῦν μάρτυρες τῆς περιόδου τῆς Φραγκοκρατίας, ὅταν ἡ δυτικὴ χριστιανωσύνη ἐπεχείρει νὰ ὑποτάξει δογματικὰ τοὺς ὀρθοδόξους τῆς νήσου. Ἐπίσης θὰ παρουσιαστεῖ τὸ ἀγιολογικὸ ἔργο Κυπρίων λογίων, καθὼς καὶ τιμῶμενοι ἅγιοι τῆς περιόδου τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως τῶν δύο χριστιανικῶν δογμάτων στὴν Κύπρο, ὅπως καταγράφονται στὶς πηγὲς τῆς περιόδου καὶ τεκμηριώνονται σὲ σωζόμενα μνημεῖα. Θὰ γίνῃ μνηεῖα Κυπρίων ἁγίων στὶς συριακὲς πηγές, ἀλλὰ καὶ ἡ παρουσία τους σὲ συνοδικὰ καὶ ἄλλα κείμενα. Θὰ παρουσιαστεῖ ἐπίσης ἡ Κυπριακὴ παράδοσις τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, καθὼς καὶ

θέματα πού άπτονται τής βυζαντινής τέχνης σέ σωζόμενα μνημεΐα.

Η Τουρκοκρατία είναι κατεξοχήν περίοδος νεομαρτύρων και έδω θα αναμένουμε νέα στοιχεία για όλιγότερο γνωστούς άγίους και μάρτυρες. Θα παρουσιαστει επίσης ή τοπική λατρεία άγίων τής Καρπασίας, αλλά και ή παρουσία άγίων σέ Τυπικά. Επίσης ή εικονογράφηση και σκηνές θαυμάτων του Άγίου Σπυρίδωνος στην Κρήτη, οί Άκολουθίες και τὰ Συναξάρια άγίων από τον 16^ο έως τον 19^ο αιώνα. Η εικόνα των τιμωμένων άγίων, όπως αποτυπώνεται στο έργο του Αρχιμανδρίτου Κυπριανού, αλλά και όπως την καταγράφουν οί ξένοι περιηγητές πού επισκέπτονται την Κύπρο την περίοδο αυτή.

Ευελπιστοϋμε νά μάθουμε πολλά από τους διαπρεπείς μας όμιλητές, ιεράρχες, άκαδημαϊκούς και έρευνητές.

Κυρίες και Κύριοι,

Έχω την ύψιστη τιμή νά σās καλωσορίζω στην έναρκτήρια Συνεδρία εκ μέρους τής Έπιστημονικής και τής Οργανωτικής Έπιτροπής, αλλά και του έπιτελείου περι τον Πανιερώτατο Κωνσταντία, πού εργάζονται άθόρυβα τὰ τελευταία δύο χρόνια για την προετοιμασία του Συνεδρίου, την όργάνωση των παραλλήλων εκδηλώσεων πού περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα πού έχετε στα χερίά σας. Όπως τής Αρχιερατικής Λειτουργίας για τους Συνέδρους στον ιερό ναό του Άγίου Γεωργίου του Έξορινού εντός των τειχών τής κατεχομένης Αμμοχώστου, αλλά και τής προσκυνηματικής επίσκεψης στην Τερά Μονή του Άποστόλου Βαρνάβα και την παλαιοχριστιανική Βασιλική του Άγίου Έπιφανίου στην κατεχόμενη Σαλαμίνα.

Καλώς ήλθατε, λοιπόν, όλοι οί εκλεκτοί Σύεδροι, και καλή έπιτυχία στις εργασίες του Γ' Διεθνούς Συνεδρίου Κυπριακής Αγιολογίας.